

Ministarstvo
javne uprave

IZVJEŠTAJ

o primjeni Uredbe o izboru predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javnih rasprava u pripremi zakona i strategija za 2025. godinu

Podgorica, maj 2026. godine

Sadržaj

I UVOD	3
II AKTIVNOSTI MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE NA UNAPREĐENJU POSTUPKA JAVNIH KONSULTACIJA	5
III STRUKTURA IZVJEŠTAJA	7
IV KLJUČNI NALAZI U 2025. GODINI	9
V ANALIZA DOSTAVLJENIH PODATAKA	
1. SPROVOĐENJE JAVNE RASPRAVE U PRIPREMI ZAKONA	
1.1. Spisak zakona i strategija o kojima će organ u njihovoj pripremi sprovesti javnu raspravu	
1.2. Konsultovanje javnosti u početnoj fazi pripreme zakona, odnosno strategija	12-24
1.3. Sprovođenje javnih rasprava u pripremi zakona i strategija, način održavanja i izvještavanje	
2. UKLJUČIVANJE PREDSTAVNIKA NEVLADINIH ORGANIZACIJA U RADNA TIJELA	
VI KONTROLA SPROVOĐENJA JAVNE RASPRAVE OD STRANE VLADE CRNE GORE	25
VII PRISTUPAČNOST PROSTORIJA U KOJIMA SE ORGANIZUJU JAVNE RASPRAVE ZA OSOBE SA INVALIDITETOM	26
VIII RODNA RAVNOPRAVNOST U PROCESU JAVNIH KONSULTACIJA	27
IX ZAKLJUČCI	30

I UVOD

Uključivanje javnosti tokom različitih faza izrade i sprovođenja javnih politika predstavlja osnov principa participacije.

Uvidi i perspektive koje pružaju stručna zajednica, civilno društvo i poslovna udruženja mogu značajno unaprijediti proces kreiranja javnih politika u fazama pripreme, izrade nacрта akata, procjene uticaja i donošenja odluka, kao i u fazama praćenja i evaluacije sprovođenja javnih politika.

Javne konsultacije i uključivanje zainteresovanih strana otvaraju prostor za donošenje održivih propisa i strateških dokumenata, kao i kvalitetnijih odluka koje uzimaju u obzir njihov uticaj na građane/ke, privredu i druge društvene aktere. Saradnja sa javnošću u ranoj fazi izrade akata može spriječiti potencijalne manjkavosti u kasnijim fazama procesa. Takođe, rano uključivanje relevantnih zainteresovanih strana pruža obrađivačima akata dodatne argumente, stavove, mišljenja, znanja i informacije, kao i kritički osvrt koji doprinosi donošenju boljih informisanih odluka.

U krajnjem, uzimajući u obzir stavove širokog spektra društva, inkluzivno kreiranje javnih politika doprinosi formulisanju kvalitetnijih i djelotvornijih propisa i strateških dokumenata, uz istovremeno jačanje legitimiteta procesa donošenja, kao i samih odluka u cjelini.

U tom smislu, neophodno je kontinuirano razvijati kulturu konsultativne komunikacije u ministarstvima i drugim organima državne uprave, uz adekvatnu podršku u znanju i ljudskim resursima, kako bi organi bili još bolje spremni za koordinaciju javnih konsultacija povodom novih inicijativa, propisa i strateških dokumenata.

S tim u vezi, Vlada Crne Gore posebnu pažnju posvećuje ovoj oblasti javne politike kroz godišnju analizu i pripremu izvještaja o primjeni Uredbe o izboru predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list Crne Gore“, broj 41/18) (u daljem tekstu: Uredba).

Primjenom ovog modela od 2018. godine državna uprava ne samo da unapređuje kvalitet procesa donošenja odluka, već značajno povećava i legitimitet odluka. U svojoj Bijeloj knjizi o evropskom upravljanju, Evropska komisija istakla je pet principa „dobrog upravljanja“: otvorenost, participaciju, odgovornost, efikasnost i koherentnost. Sa ovim principima usklađena je i Uredba čija primjena predstavlja važan korak ka jačanju demokratskih principa u funkcionisanju izvršne vlasti.

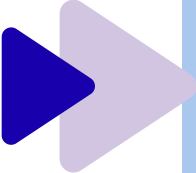
Pored navedenog, Evropska komisija u svojim godišnjim izvještajima o napretku Crne Gore kontinuirano naglašava značaj transparentnih i inkluzivnih konsultativnih procesa. Posebno navodi, da iako je regulatorni okvir za kreiranje politika zasnovanih na dokazima uspostavljen, uključujući procjenu uticaja propisa i javne konsultacije, ovi standardi se još uvijek ne primjenjuju dosljedno u svim fazama zakonodavnog planiranja i u svim resornim ministarstvima

Sa ciljem promovisanja sinergije, međusektorske saradnje i dijaloga između civilnog sektora i državnih organa ali i praćenja javnih konsultacija do sada, Ministarstvo javne uprave je pripremio Izvještaj za 2025. godinu u skladu sa metodologijom razvijenom uz ekspertsku podršku SIGMA/OECD, s ciljem daljeg unapređenja rezultata u ovoj oblasti.

Ovaj izvještaj sadrži ključne rezultate primjene instituta iz Uredbe tokom 2025. godine, uz identifikovane izazove i kako ih prevazići. Zaključci sadržani u Izvještaju koristiće se za dalje unapređenje sprovođenja Uredbe i povećanje učešća stručne javnosti, građana/ki, organizacija civilnog društva, poslovnih udruženja u javnim konsultacijama i procesima pripreme propisa i strateških dokumenata.

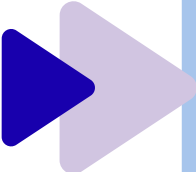
II AKTIVNOSTI MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE NA UNAPREĐENJU POSTUPKA JAVNIH KONSULTACIJA

Unapređenje mehanizama kontrole

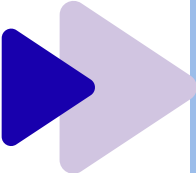
Ministarstvo javne uprave dodatno je unaprijedilo sistem praćenja sprovođenja javnih rasprava kroz obavezu svih ministarstava da prilikom dostavljanja na mišljenje Ministarstvu javne uprave Nacrta zakona, uz tekst zakona dostave izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, pri čemu ovo ministarstvo isto konstatuje u svom zvaničnom mišljenju na dostavljeni zakon, a na koji način je dodatno ojačan nadzor nad primjenom Uredbe od strane Ministarstva i Vlade Crne Gore kojoj se ovo mišljenje uz tekst zakona dostavlja na utvrđivanje.

Jačanje institucionalnih kapaciteta

U ukupno 19 pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ministarstava prepoznat je opis poslova za praćenje sprovođenja svih instituta iz Uredbe. Ova radna mjesta uglavnom su sistematizovana u kabinetima ministara i organizacionim jedinicama koje se bave odnosima sa javnosti, a sve u skladu sa zaključkom Vlade Crne Gore donijetim povodom usvajanja Izvještaja za 2024. godinu. Na ovaj način jačaju se institucionalni kapaciteti za sprovođenje javnih konsultacija, obezbjeđuje kontinuitet u primjeni standarda participativnog kreiranja javnih politika, kao i jasnija odgovornost u okviru ministarstava.

Jačanje službeničkih kapaciteta

U cilju profesionalizacije i standardizacije procesa javnih konsultacija, a u skladu sa zaključkom Vlade Crne Gore donijetim povodom usvajanja Izvještaja za 2024. godinu, Ministarstvo javne uprave je u saradnji sa Upravom za ljudske resurse organizovalo četiri obuke za službenike ministarstava i jedinica lokalne samouprave, kontakt tačke i moderatore portala e-Uprave. Na obukama “Standardi javnog konsultovanja” i “Unapređenje kapaciteta i sposobnosti za digitalnu transformaciju Crne Gore” prisustvovalo je 80 polaznika.

Institucionalna saradnja

Takođe, u prethodnom periodu, određene su kontakt tačke u ministarstvima za ovu oblast na koji način je uspostavljena mreža za javne konsultacije na nivou ministarstava, a sa kojima je Ministarstvo javne uprave održalo sastanak. Nadalje, tokom ovog perioda održana su dva online sastanka sa predstavnicima OECD/SIGMA, kao i jedan u Ministarstvu javne uprave kojem su, pored predstavnika SIGMA-e prisustvovali i predstavnici/ce ministarstava i Generalnog sekretarijata Vlade, a sve sa ciljem unapređenja procesa javnih konsultacija i primjene standarda participativnog kreiranja politika.

III STRUKTURA IZVJEŠTAJA

Za potrebu izrade ovog Izvještaja podatke je dostavilo 25 ministarstava⁽¹⁾, i to: Ministarstvo pravde, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo energetike i rudarstva, Ministarstvo evropskih poslova, Ministarstvo finansija, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo turizma, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo kulture i medija, Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo pomorstva, Ministarstvo dijaspore, Ministarstvo javnih radova, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

Na utvrđenim obrascima ministarstva su dostavila podatke aktima koji su bili u proceduri donošenja, ali koji podaci sadrže određene nedostatke i nepreciznosti. Osim zakona i strateških dokumenata, pojedina ministarstva su institute iz Uredbe primjenjivala i prilikom pripreme malog broja podzakonskih akata iako za to ne postoji pripisana obaveza jer podzakonski akti proističu iz zakonskog propisa i samo bliže uređuju pojedino pitanje bez mogućnosti propisivanja novih prava i obaveza za građane/ke, mimo onih utvrđenih već zakonom, a za koje je potrebno sprovesti javnu raspravu.

Predma dostavljenim podacima, Ministarstvo odbrane i Ministarstvo javnih radova⁽²⁾ nijesu imali aktivnosti u smislu sprovođenja instituta predviđenih Uredbom.

Izvještaj sadrži presjek stanja u pogledu primjene Uredbe, sa fokusom na sljedeće institute:

[1] Tokom izvještajnog perioda došlo je do reorganizacije organa državne uprave, usljed čega je osnovano Ministarstvo javnih radova, dok su nadležnosti Ministarstva rudarstva, nafte i gasa spojene sa nadležnostima Ministarstva energetike, koje sada predstavlja Ministarstvo energetike i rudarstva. Ovo je važno istaći imajući u vidu da su pojedini akti prvobitno planirani u ministarstvima koja su kasnije reorganizovana ili pripojena drugim organima državne uprave.

[2] Ministarstvo javnih radova bilo je nosilac dva zakona o potvrđivanju međunarodnih ugovora, ali za iste nije sprovedena javna rasprava.

- **Spisak zakona i strategija o kojima će organ u njihovoj pripremi sprovesti javnu raspravu;**

- **Konsultovanje javnosti u početnoj fazi pripreme zakona, odnosno strategije;**

- **Sprovođenje javnih rasprava u pripremi zakona i strategija, način održavanja i izvještavanje;**

- **Uključivanje predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela;**

- **Pristupačnost prostorija u kojima se organizuju javne rasprave za osobe sa invaliditetom.**

U odnosu na sve institute analizirana je primjena procedura koja obuhvata postupanje po rokovima, objavljivanje javnih poziva i potrebnih informacija i dokumenata, kao i izvještaja o sprovedenim postupcima.

Takođe, analizirane su metode koje organi državne uprave koriste pri sprovođenju postupka javnih rasprava, struktura učesnika u javnoj raspravi, kao i broja pristiglih i prihvaćenih komentara.

U Izvještaju je izvršena i uporedna analiza akata planiranih Programom rada Vlade Crne Gore, akata usvojenih na sjednicama Vlade Crne Gore, kao i ukupnog broja akata dostavljenih od strane ministarstava za potrebe izrade Izvještaja. Potrebno je imati u vidu da pojedini akti nijesu realizovani u skladu sa planiranom dinamikom, dok su određeni akti usvajani iako nijesu bili planirani Programa rada Vlade, usljed izmijenjenih okolnosti, reorganizacije organa državne uprave ili potrebe usklađivanja sa međunarodnim obavezama i pravnom tekovinom Evropske unije.

Uzimajući u obzir sve navedeno, Izvještaj je strukturiran kroz dva glavna segmenta koja prate analizu dostavljenih podataka, s ciljem da prikaže primjenu Uredbe. Prvi segment obuhvata prikaz podataka o sprovedenim javnim konsultacijama i javnim raspravama, dok se drugi segment odnosi na aktivnosti organa u vezi učešća predstavnika/ca nevladinih organizacija u radnim tijelima. Takođe, ovaj izvještaj obuhvata i kontrolu sprovođenja javne rasprave od strane Vlade Crne Gore, kao i pristupačnost prostorija u kojima se organizuju javne rasprave za osobe sa invaliditetom i rodnu ravnopravnost u procesu javnih konsultacija.

IV KLJUČNI NALAZI U 2025. GODINI

Po Programu rada Vlade za 2025. godinu planirano je donošenje **160** zakona. Ministarstva su za potrebu izrade ovog izvještaja dostavila **92** zakona koja su bila planirana Programom rada Vlade, od čega su na sjednicama Vlade utvrđena **83 zakona**.

Po Programu rada Vlade za 2025. godinu planirano je donošenje **35** strateških dokumenata, i to **24** strategije i **9** programa. Ministarstva su za potrebu izrade ovog izvještaja dostavila **14** strateških dokumenata koja su bila planirana Programom rada Vlade, od čega su na sjednicama Vlade usvojena **14 strateških dokumenata**.

Ukupno, prema dostavljenim podacima od strane ministarstava za 2025. godinu, započeta je ili završena izrada **186** akta.

Od ovog broja, **153** je zakona i **24** strateških dokumenata, odnosno **177** akta, dok se ostali broj od **9** akata odnosi na druge akte. Od **153** zakona, za njih **111** je postojala obaveza sprovođenja svih instituta iz Uredbe, kao i za **23** strateških dokumenata od **24**.

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini konsultativni proces u početnoj fazi izrade akata sproveden za ukupno **34** akata od **134** koji su shodno Uredbi trebali biti konsultovani. Od **34** akata, **29** su zakoni i **5** strateških dokumenata.

Izraženo u procentima, za **25,37%** akata sproveden je postupak konsultovanja javnosti, dok za **74,63%** akata ovaj postupak nije sproveden.

**Za 25,73 % akata
sprovedene
javne
konsultacije**

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini javna rasprava sprovedena za **93** zakona od **111** zakona za koje je postojala obaveza shodno Zakonu i Uredbi da se sprovede javna rasprava.

Izraženo u procentima, javna rasprava je sprovedena za **83,78%** zakona, dok za **16,22%** zakona nije sprovedena javna rasprava.⁽³⁾

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini javna rasprava sprovedena za **13** strateških dokumenata od **23** strateških dokumenata za koje je postojala obaveza shodno Zakonu i Uredbi da se sprovede javna rasprava.

Izraženo u procentima, javna rasprava je sprovedena za **56,52%** strateških dokumenata, dok za **43,48%** strateških dokumenata nije sprovedena javna rasprava.⁽⁴⁾

[3] Pogledati obrazloženje u tački 1.3.

[4] Pogledati obrazloženje u tački 1.3.

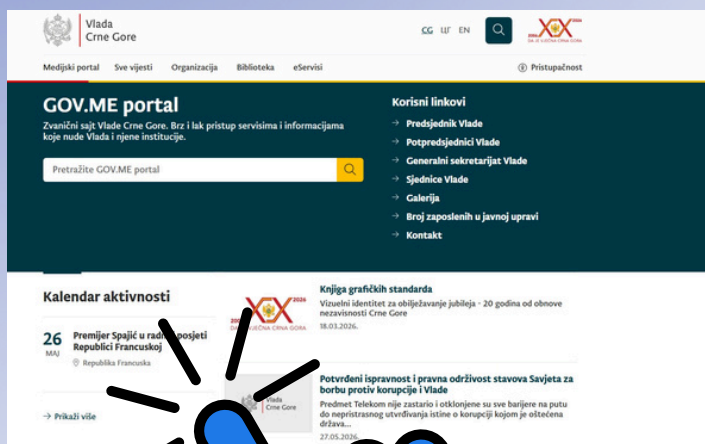
Od **93** zakona za koje je sprovedena javna rasprava, za njih **54** javni poziv je objavljen na portalu e-Uprave, dok je od **13** strateških dokumenata za koja je sprovedena javna rasprava, za njih **6** javni poziv objavljen na portalu e-Uprave.

Dostavljeni podaci pokazuju da od **93** zakona i **13** strateških dokumenata za koje je sprovedena javna rasprava, za **96** akta je objavljen izvještaj sa javne rasprave na internet stranici ministarstva, dok je uvidom u portal e-Uprave zaključeno da je izvještaj objavljen za **13** zakona i **1** strateški dokument.

Na ukupno **74** objavljenih javnih poziva za izradu zakona i strateških dokumenata prijavljena su ukupno **45** kvalifikovana predstavnika/ce nevladinih organizacija, a uključeno je **61** u radna tijela za izradu zakonskih i strateških dokumenata. Od **74** javnih poziva, na **42** javnih poziva nije bilo prijavljenih NVO predstavnika/ca.⁽⁵⁾

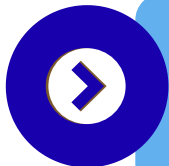
[5] Pogledati obrazloženje u tački II

V ANALIZA DOSTAVLJENIH PODATAKA

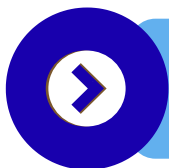
1. SPROVOĐENJE JAVNE RASPRAVE U PRIPREMI ZAKONA

1.1. Spisak zakona i strategija o kojima će organ u njihovoj pripremi sprovesti javnu raspravu

U skladu sa članom 11 Uredbe o izboru predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija (u daljem tekstu: Uredba), ministarstvo je dužno da, u roku od 15 dana od donošenja godišnjeg programa rada, na svojoj internet stranici i portalu e-Uprave objavi spisak zakona i strategija za čiju će pripremu biti sprovedena javna rasprava, uz kratko obrazloženje potrebe za donošenjem svakog pojedinačnog akta, kao i druge relevantne informacije od značaja za njihovu izradu.

U 2025. godini **četiri ministarstva** su objavila spisak zakona i strategija, i to: **Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo pravde, Ministarstvo prosvjete nauke i inovacija i Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava.**

Spiskovi zakona i strategija odnosili su se na **20 zakona i 5 strateških dokumenata.**

Ovaj podatak ukazuje na nepoštovanje obaveze objavljivanja spiska zakona i strategija o kojima će se sprovesti javna rasprava, budući da je spisak objavljen za samo **25** akata od **134** za koja je postojala obaveza objavljivanja spiska shodno Uredbi.

Na ovaj način zainteresovana javnost ostala je o uskraćena da blagovremeno bude informisana o planovima Vlade u dijelu kreiranja javnih politika, a što dovodi i do njenog manjeg učešća prilikom pripreme istih.

1.2. Konsultovanje javnosti u početnoj fazi pripreme zakona, odnosno strategija

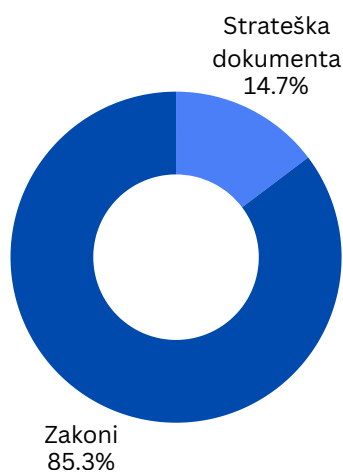
Na osnovu člana 10 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija, proces javne rasprave započinje konsultovanjem zainteresovane javnosti u početnoj fazi pripreme zakona ili strategije. Ove konsultacije ne mogu trajati kraće od 15 dana od dana objavljivanja javnog poziva za konsultovanje. Ministarstva imaju obavezu i da objave izvještaj o konsultovanju u roku od sedam dana od dana isteka prethodno pomenutog roka.

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini konsultativni proces u početnoj fazi izrade akata sproveden za ukupno **34** akata od **134** koji su shodno Uredbi trebali biti konsultovani. Od **34** akata, **29** su zakoni i **5** strateških dokumenata.

Izraženo u procentima, za **14,71%** strateška dokumenta, dok za **85,29%** zakona sproveden je postupak konsultovanja javnosti. (Grafikon 1)

(Grafikon 1)

Sve konsultacije su realizovane u skladu sa rokovima propisanim Uredbom, pri čemu nijedna nije trajala kraće od 15 dana.

Od **34** akata koji su prošli postupak konsultovanja u početnoj fazi pripreme zakona ili strategija, izvještaj o sprovedenim konsultacijama objavljen je za svega **17** akata, i to za **15** zakona i **2** strategije.

Samo za **5** akta od **34** akata objavljen je javni poziva za konsultovanje na portalu **e-Uprave**, i to za **4** zakona i **1** strateški dokument.

Ovi podaci ukazuju na nizak stepen primjene obaveze konsultovanja javnosti u početnoj fazi izrade zakona i strategija, kao i na ustaljenu praksu nepotpunog informisanja javnosti o konsultativnom procesu.

Izostanak objavljivanja izvještaja o konsultovanju javnosti umanjuje transparentnost, kao i povjerenje građana/ki i zainteresovanih strana u postupak kreiranja javnih politika.

Analizom dostavljenih podataka u određenim slučajevima je utvrđeno da konsultacije nijesu sprovedene na način propisan Uredbom, već su sprovedene kroz direktnu i kontinuiranu komunikaciju sa subjektima na koje se akt odnosi. U ovim slučajevima konsultacije su sprovedene putem e-maila, sastanaka, okruglih stolova ili su u radna tijela za izradu akata bile uključene sve relevantne i zainteresovane strane, dok je mišljenje javnosti prikupljeno kroz kasnije faze javnih konsultacija, npr. organizovanjem javne rasprave. Posebno, u pojedinim slučajevima, zbog potrebe usklađivanja zakonodavnog okvira sa regulativom Evropske unije i utvrđenih rokova za donošenje zakona, faza konsultovanja javnosti u početnim fazama izrade nije sprovedena.

Takođe, analizom strukture učesnika konsultovanja javnosti može se zaključiti da su najčešće učestvovali predstavnici/ce državnih organa i institucija, jedinica lokalne samouprave i njihovih udruženja, privrednih subjekata i poslovnih asocijacija, nevladinih organizacija, stručne javnosti, kao i druga zainteresovana pravna i fizička lica. U zavisnosti od oblasti, bile su uključene i specifične ciljne grupe, poput unutrašnjih revizora/ki, poreskih i akciznih obveznika/ca, predstavnici/ca dijaspore, umjetnika/ca i stručnjaka/kinja u kulturi kao i predstavnici/ce određenih sektora (npr. pomorstvo, obrazovanje, socijalna zaštita), privrede i strukovnih udruženja, socijalni partneri (sindikati i udruženja poslodavaca), eksperti/ce i stručna lica i predstavnici/ce međunarodnih organizacija.

1.3. Sprovođenje javnih rasprava u pripremi zakona i strategija, način održavanja i izvještavanje

U skladu sa članom 52 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG“, br. 78/18, 70/21 i 52/22), ministarstvo je obavezno da u postupku pripreme zakona i strategija sprovede javnu raspravu radi konsultovanja zainteresovane javnosti. Međutim, isti član predviđa sljedeće izuzetke od ove obaveze, tj. kada javna rasprava nije obavezna:

- kad se zakonom, odnosno strategijom uređuju pitanja iz oblasti odbrane i bezbjednosti i godišnjeg budžeta;
- u vanrednim, hitnim ili nepredvidljivim okolnostima;
- kod manjih izmjena zakona kojima se bitno drukčije ne uređuje neko pitanje.

Ako ministarstvo procijeni da sprovođenje javne rasprave nije potrebno, dužno je da uz predlog zakona ili strategije dostavi obrazloženje sa jasno navedenim razlozima za takvu odluku.

Dužina trajanja javne rasprave propisana je Uredbom i ne može biti kraća od 20 dana, niti duža od 40, ali u zavisnosti od značaja i složenosti materije koja je predmet regulisanja nacrta zakona, odnosno strategije koji je na javnoj raspravi određuje se i duži rok.

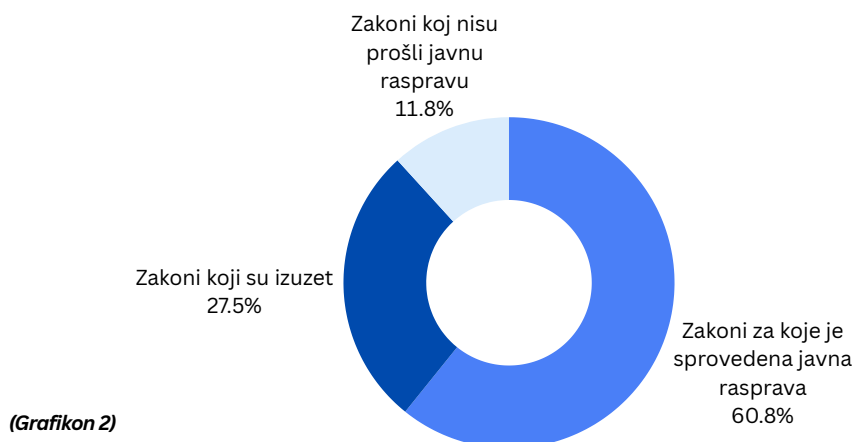
Takođe, Uredba propisuje da se javni poziv objavljuje na internet stranici ministarstva i portalu e-Uprave, a predviđa i obavezu ministarstava da u slučaju sprovođenja javne rasprave o tekstu nacrta zakona objavi i sprovedenu analizu procjene uticaja propisa (RIA).

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini javni poziv za javnu raspravu objavljen za **93** zakona za koje je sprovedena javna rasprava od strane 20 ministarstava, od ukupno dostavljenih **153** zakona. Od ovog broja **42** zakona su izuzeta iz postupka sprovođenja javne rasprave shodno članu 52 Zakona o državnoj upravi, te se može zaključiti da za **18** akta nije sprovedena javna rasprava. Konkretno, za **111** zakona je postojala obaveza shodno Zakonu i Uredbi da se sprovede javna rasprava.

Izraženo u procentima, javna rasprava je sprovedena za **60,78%** zakona, dok je iz postupka javne rasprave izuzeto **27,45%** zakona, a u krajnjem za **11,76%** zakona nije sprovedena javna rasprava. (Grafikon 2)

Uz javni poziv za 93 zakona, program javne rasprave objavljen je za 91 zakona.

Uz javni poziv za 93 zakona, Analiza efekata propisa (RIA) objavljena je za 50 zakona.

Od **93** zakona za koje je sprovedena javna rasprava, za njih **54** javni poziv je objavljen na portalu e-Uprave.

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini javni poziv za javnu raspravu objavljen za **13** strateških dokumenata za koje je sprovedena javna rasprava od strane 9 ministarstava, od ukupno dostavljenih **24** strateških dokumenata. Od ovog broja jedan program je izuzet iz postupka sprovođenja javne rasprave shodno članu 52 Zakona o državnoj upravi, te se može zaključiti da za **10** strateških dokumenata nije sprovedena javna rasprava. Konkretno, za **23** strateških dokumenata je postojala obaveza shodno Zakonu i Uredbi da se sprovede javna rasprava.

Izraženo u procentima, javna rasprava je sprovedena za **54,17%** strateških dokumenata, dok je iz postupka javne rasprave izuzeto **4,14%** strateških dokumenata, a u krajnjem za **41,67%** strateških dokumenata nije sprovedena javna rasprava. (Grafikon 3)

Uz javni poziv za 13 strateških dokumenata, program javne rasprave objavljen je za 13 strateških dokumenata.

Uz javni poziv za 13 strateških dokumenata, Analiza efekata propisa (RIA) objavljena je za 6 strateških dokumenata.

Od **13** strateških dokumenata za koja je sprovedena javna rasprava, za njih **6** javni poziv je objavljen na portalu e-Uprave.

Svi gore navedeni pozivi za javnu raspravu trajali su u skladu sa rokom propisanim Uredbom, odnosno **od 20 do 40 dana**.

Ovi podaci ukazuju da predlagači akata i dalje ne primjenjuju u potpunosti zakonsku obavezu tj. uključivanje zainteresovane javnosti u postupku izrade zakona i strategija, kroz postupak javne rasprave, što je od velike važnosti kada se uzme u obzir činjenica niskog stepena primjene obaveze konsultovanja javnosti u početnoj fazi izrade akata.

U postupku sprovođenja javne rasprave portal e-Uprave se ne koristi u dovoljnoj mjeri kako bi se postigla puna transparentnost ovog procesa i građanima/kama omogućilo lakše učešće u kreiranju javnih politika.

Takođe, gore navedeni podaci ukazuju na neujednačenu primjenu zakonske obaveze u pogledu objavljivanja (RIA) Analize efekata propisa, koje je ključna za procjenu opravdanosti, efikasnosti i potencijalnih posljedica predloženih propisa.

Međutim, imajući u vidu gore navedene nalaze, može se konstatovati da je postupak sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona i strategija sproveden u najvećem broju dostavljenih akata, čime je obezbijeđeno učešće zainteresovane javnosti i transparentnost procesa donošenja odluka.

Najčešći razlozi za izostanak javne rasprave odnosili su se na zakone kojima se potvrđuju međunarodni sporazumi i konvencije, čiji je sadržaj unaprijed definisan i nije podložan izmjenama kroz nacionalni zakonodavni postupak, te zakone koji se mijenjaju zbog tehničkog karaktera ili se mijenjaju u manjem obimu koji su bez suštinskog uticaja na prava i obaveze građana/ki, kao i kod zakona koji su donijeti po hitnom postupku zbog ispunjavanja međunarodnih obaveza i zatvaranja pregovaračkih poglavlja u procesu evropskih integracija.

S druge strane, javne rasprave sprovedene su i za druge akte, poput sektorskih analiza, akcionih planova i dr, gdje je omogućeno učešće zainteresovane javnosti.

Nadalje, Uredba propisuje da se javna rasprava o tekstu nacрта zakona, odnosno strategije sprovodi:

- organizovanjem okruglih stolova, tribina, prezentacija i dr.;
- dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku.

Nakon završetka javne rasprave sačinjava se izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, koji se objavljuje na internet stranici ministarstva i portalu e-Uprave, u roku od 15 dana od isteka vremena trajanja javne rasprave.

Ovaj izvještaj obavezno sadrži rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima za njihovo prihvatanje, odnosno neprihvatanje.

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini javna rasprava sprovedena kroz održavanje 47 okruglih stolova, kao i dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija u pisanom i elektronskom obliku.

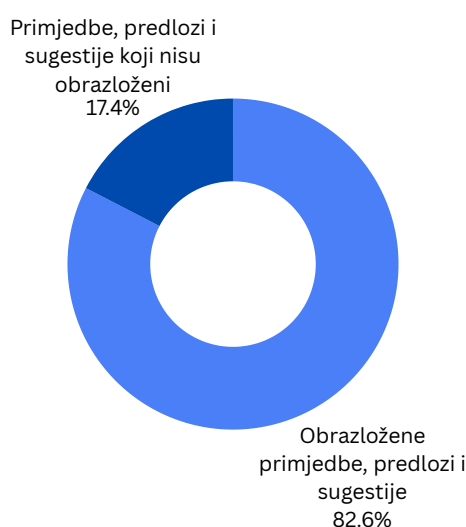
Dostavljeni podaci pokazuju da od **93** zakona i **13** strateških dokumenata za koje je sprovedena javna rasprava, za **96** akta je objavljen izvještaj sa javne rasprave na internet stranici ministarstva, dok je uvidom u portal e-Uprave zaključeno da je izvještaj objavljen za **13** zakona i **1** strateški dokument.

Iz objavljenih izvještaja sa javnih rasprava proizilazi da je od strane učesnika dostavljeno 3.607 primjedbi, predloga i sugestija, od čega je obrazloženo njih 2.979.

Izraženo u procentima, **82.59%** primjedbi, predloga i sugestija je obrazloženo, dok **17,41%** nije obrazloženo. (Grafikon 4)

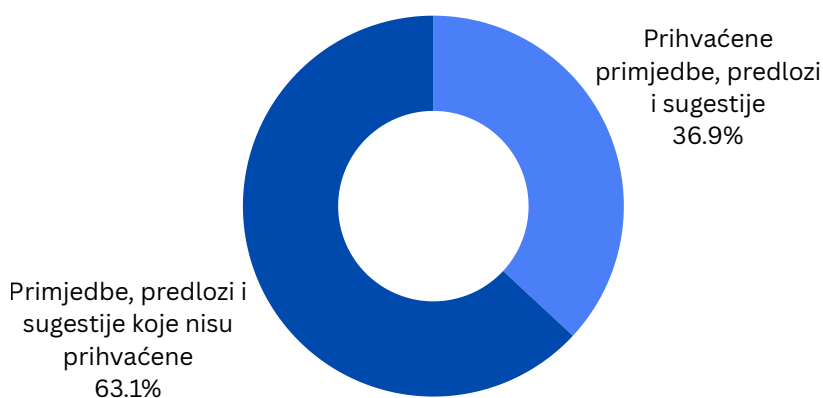
(Grafikon 4)

Na osnovu dobijenih podataka obrađivači zakona i strateških dokumenata koja evidentno imaju manjkavosti u preciznosti popunjavanja obrazaca za dostavu podataka, isti su prihvatili **1.250** primjedbi, predloga i sugestija, dok su **162** djelimično prihvatili, **2.136** su odbili uz ocjenu da su neprecizni, uopšteni ili irelevantni.

Izraženo u procentima, **36,92%** je prihvaćeno primjedbi, predloga i sugestija, dok **63,08%** nije prihvaćeno. (Grafikom 5)

(Grafikon 5)

Najčešći način dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija od strane zainteresovane javnosti bio je u pisanom ili elektronskom obliku (e-mail), dok preko portala e-Uprave nije pristigla nijedna primjedba, predlog i sugestija.

Ovi podaci ukazuju na djelimično poštovanja obaveze da prihvatanje, odnosno neprihvatanje primjedbi, predloga i sugestija dostavljenih od strane zainteresovane javnosti u postupku izrade javne politike mora biti obrazloženo.

Takođe, nizak je stepen prihvaćenih primjedbi, predloga i sugestija, ali ovaj izvještaj ne može ulaziti u ocjenu opravdanosti prihvaćenih ili neprihvaćenih primjedbi, predloga i sugestija jer odgovornost za vođenje javnih politika je na resornim ministarstvima.

Ministarstva u velikoj mjeri poštuju obavezu objavljivanja izvještaja sa javne rasprave na internet stranici ministarstva, na koji način zainteresovana javnost ima uvid u obrazloženja za prihvatanje, odnosno neprihvatanja njihovih primjedbi, predloga i sugestija. Međutim, objavljivanje izvještaja na portalu e-Uprave je na nezadovoljavajućem nivou.

Kada je riječ o objavljivanju na portalu e-Uprave, zabilježeni su određeni tehnički izazovi kao razlog neobjavljivanja u pojedinim slučajevima. Među njima se navodi nedostatak pristupa administratorskom nalogu u ranijem periodu, kao i tehnička nedostupnost u određenom trenutku. U takvim situacijama izvještaji su ipak objavljivani na internet stranicama nadležnih ministarstava, čime je osigurana javna dostupnost informacija. Takođe, navedeni problem riješeni su nakon održavanja gore pomenutih obuka.

Analizom strukture učesnika javnih rasprava, može se zaključiti da su najčešće učestvovali predstavnici/ce državnih organa, jedinica lokalne samouprave, nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija, privrednih društava, strukovnih i poslovnih udruženja, akademske zajednice i građani/ke. U postupcima javnih rasprava učestvovalo je više od 100 građana/ki, više desetina predstavnika/ca privrednih društava, Privredne komore Crne Gore, strukovnih i poslovnih udruženja, više od 120 predstavnika/ca NVO i drugih udruženja i više od 200 predstavnika/ca ministarstava, uprava, agencija, opština i javnih ustanova.

2.UKLJUČIVANJE PREDSTAVNIKA NEVLADINIH ORGANIZACIJA U RADNA TIJELA

Transparentnost organa državne uprave ogleda se i u uključivanju predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela koje obrazuju radi sagledavanja pitanja od zajedničkog interesa ili za normativno uređivanje odgovarajućih pitanja. Kriterijumi i postupak izbora predstavnika/ca nevladinih organizacija sprovodi se na osnovu Uredbe.

Naime, ovom uredom propisano je da postupak izbora predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela započinje objavljivanjem javnog poziva za predlaganje predstavnika/ca nevladine organizacije u radnom tijelu na internet stranici organa i portalu e-Uprave.

Takođe, Uredbom su detaljno uređeni način, postupak, uslovi i rokovi za sprovođenje javnog poziva, kao i obaveza objavljivanja liste predstavnika/ca nevladinih organizacija koji ispunjavaju propisane uslove, uz navođenje naziva nevladinih organizacija koje su ih predložile.

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini objavljeno **80** javna poziva za izbor predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela, od čega:

- **61** za obrazovanje radnog tijela za izradu zakona (od 111 zakona za koja je postojala obaveza shodno Uredbi), na koja su se prijavila 40 kvalifikovanih predstavnika/ca NVO, za 24 radna tijela.
- **13** za obrazovanje radnog tijela za izradu strateških dokumenata (od 23 strateška dokumenta za koja je postojala obaveza shodno Uredbi) na koja su se prijavila 5 kvalifikovana predstavnika/ca NVO, ukupno za 5 radnih tijela.
- Ostali pozivi objavljeni su za izradu drugih akata (6 poziva).

Izraženo u procentima, javni poziv za izbor predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela u donosu na 134 akta, objavljen je za **55,22%**, dok za **44,78%** nije objavljen poziv.

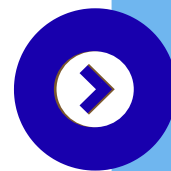
Za 55,22% akata
objavljen javni poziv
za izbor
predstavnika/ca
nevladinih
organizacija u radna
tijela

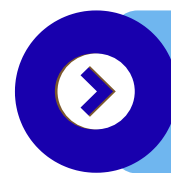
Broj javnih poziva objavljen na portalu e-Uprave je **14**, od čega **6** za izradu zakona, a **3** za izradu strateških dokumenata, dok su se ostali javni pozivi odnosili na druge akte.

Ukupan broj objavljenih lista predstavnika/ca nevladinih organizacija iznosi **37**, od čega **30** za zakone, a **7** za strateška dokumenta, koje sadrže nazive nevladinih organizacija koje su predložile predstavnike/ce i ispunile uslove propisane članom 4 Uredbe. Za **8** javnih poziva objavljena je lista-obavještenje da nije bilo prijavljenih kvalifikovanih predstavnika/ca NVO.

Na ukupno **74** objavljenih javnih poziva za izradu zakona i strateških dokumenata prijavljena su ukupno **45** kvalifikovana predstavnika/ce nevladinih organizacija, a **61** je uključeno u radna tijela za izradu zakonskih i strateških dokumenata.

Od **74** javna poziva, na **42** javnih poziva nije bilo prijavljenih NVO predstavnika/ca.

Transparentnost pripreme zakonskih i strateških dokumenata u ovoj fazi postupka je nepotpuna, budući da ministarstva ne poštuju propisanu zakonsku obavezu objavljivanja javnih poziva za izbor predstavnika/ca nevladinih organizacija u sva radna tijela za izradu zakona i strateških dokumenata, a što u krajnjem rezultira neuključivanjem nevladinih predstavnika/ca u neposredan rad prilikom izrade akata. Međutim, podaci ukazuju i na pozitivnu praksu ministarstava uključivanja kvalifikovanih kandidata/kinja u proces izrade javnih politika. Posebno, ministarstva su u rad radnih tijela predstavnike/ce NVO uključivala i shodno članu 52 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, na šta upućuje gore navedeni veći broj uključenih od prijavljenih kandidata/kinja. Sve prethodno predstavlja dobru praksu starješina organa prilikom kreiranja javnih politika iz njegovih nadležnosti, koja ukazuje na volju za što veću transparentnost izrade politika.

Odziv nevladinog sektora za učešće u radnim tijelima bio je slab – na **42** od ukupno **80** javnih poziva nije pristigla nijedna prijava kvalifikovanih predstavnika/ca nevladinih organizacija. To znači da u čak **50%** slučajeva nije bilo zainteresovanih ili dostupnih kandidata/kinja, što pokazuje veoma nizak stepen zainteresovanosti civilnog društva da učestvuje u važnim procesima izrade zakona, strategija i drugih dokumenata.

Transparentnost je dodatno ograničena činjenicom da je od ukupno **80** poziva, samo **14** objavljeno na portalu e-Uprave, iako bi ovaj portal trebao biti primarni i jedinstveni izvor informacija za sve zainteresovane strane.

Prethodni nalazi su zabrinjavajući jer pokazuju izostanak interesovanja nevladinih organizacija u izradi javnih politika, što može ukazivati na probleme u informisanosti, komunikaciji, motivaciji ili samoj relevantnosti radnih tijela za nevladin sektor, te se preporučuje proaktivan pristup ministarstava na unapređenju komunikacije sa nevladinim sektorom, kroz ciljane informativne aktivnosti i promociju značaja njihovog učešća u kreiranju javnih politika.

Na osnovu dostavljenih podataka, može se konstatovati da u pogledu provjere ispunjenosti uslova i pribavljanja potrebne dokumentacije, odnosno dokaza o ispunjenosti uslova za učešće predstavnika/ca nevladinih organizacija u radnim tijelima, postupci se u najvećem broju slučajeva sprovode u skladu sa odredbama važeće Uredbe.

Naime, ministarstva su po službenoj dužnosti vršili dodatne provjere i pribavljali potrebne dokaze, koje su se odnosile na dokaz da je nevladina organizacija upisana u registar nevladinih organizacija prije objavljivanja javnog poziva, da se ne nalazi u Registru kaznene evidencije, kao i da je predala poreskom organu prijavu za prethodnu fiskalnu godinu (fotokopija bilansa stanja i uspjeha).

Prethodno je vršeno detaljnom provjerom ispunjenosti uslova, na osnovu dostavljene dokumentacije, odnosno dokaza i uvida u zvanične registre. Ovakav pristup doprinosi efikasnosti postupka i smanjuje administrativno opterećenje za same organizacije, uz istovremeno osiguravanje ispunjenosti propisanih kriterijuma.

VI KONTROLA SPROVOĐENJA JAVNE RASPRAVE OD STRANE VLADE CRNE GORE

Kontrola sprovođenja javne rasprave vrši se i od strane Vlade Crne Gore prilikom dostavljanja predloga zakona na utvrđivanje.

Naime, shodno članu 35 Poslovnika Vlade Crne Gore („Službeni list CG“, br. 3/12, 31/15, 48/17, 62/18, 121/23, 58/24 i 43/25), predlagač zakona je dužan da uz predlog zakona dostavi i izvještaj o javnoj raspravi, koju je sproveo u skladu s propisom Vlade.

Takođe, u slučaju da nije sprovedena javna rasprava, Vlada može predlog zakona, drugog akta odnosno dokumenta utvrditi kao nacrt i zadužiti predlagača da o njima sprovede javnu raspravu, u skladu s propisom Vlade.

Na osnovu podataka dobijenih od Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore, a shodno Programu rada Vlade za 2025. godinu planirano je donošenje **160** zakona i **35** strateških dokumenata. Od ovog broja Vlada je utvrdila **83** predloga zakona, dok je za **37** predloga zakona Vladi, uz predloženi materijal dostavljen izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi.

Međutim, u 2025. godini Vlada je ukupno utvrdila **158** predloga zakona, uz koje je Vladi dostavljen izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi za **56** predloga.

Od planiranih strateških dokumenata u 2025. godini, Vlada je usvojila **14** strateških dokumenata, dok je za **10**⁽⁶⁾ strateških dokumenata Vladi, uz predloženi materijal dostavljen izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi.

Imajući u vidu navedene podatke, predlagači zakona u velikoj mjeri ne poštuju obavezu propisanu Poslovníkom Vlade da, uz predlog zakona dostave izvještaj o javnoj raspravi, pri čemu Vlada ne koristi mehanizam da predlog zakona, drugi akt, odnosno dokument utvrditi kao nacrt i zadužiti predlagača da o njima sprovede javnu raspravu, u skladu s propisom Vlade.

Međutim, u vezi prethodno navedenih podataka važno je istaći da je određeni broj predloga zakona koje je Vlada utvrdila bio izuzet iz postupka sprovođenja javne rasprave.

[6] Podatak dostavljen od strane ministarstava

VII PRISTUPAČNOST PROSTORIJA U KOJIMA SE ORGANIZUJU JAVNE RASPRAVE ZA OSOBE SA INVALIDITETOM

Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija, propisano je da prilikom sprovođenja javne rasprave, ministarstvo vodi računa da prostorije u kojima se organizuje javna rasprava budu pristupačne licima sa invaliditetom.

Analiza dostavljenih podataka pokazuje da je u 2025. godini javna rasprava sprovedena kroz održavanje **47** okruglih stolova, kao i dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija u pisanom i elektronskom obliku.

Imajući u vidu obavezu ministarstava da vode računa o pristupačnosti prostorija ukazujemo da je potrebno još više podići svijest o ovom pitanju u pravcu da se svaka javna rasprava mora održati u pristupačnim prostorijama za osobe sa inavliditetom.

Takođe, Uredbom je propisano da, ako se tekst nacrtu zakona, odnosno strategije koji je predmet javne rasprave neposredno odnosi na prava, obaveze i pravne interese lica sa poremećajima sluha i govora, odnosno lica sa oštećenim vidom, ministarstvo će omogućiti da se javna rasprava sprovede uz upotrebu gestovnog govora, odnosno da tekst nacrtu zakona, odnosno strategije bude dostupan u audiotonskom zapisu ili na Brajevom pismu.

Tekst nacrtu zakona, odnosno strategije, bio je dostupan u audio formatu ili na Brajevom pismu za ukupno 11 akata iz oblasti prosvjete, nauke i inovacija.

Ograničena primjena gestovnog jezika i minimalan broj dokumenata dostupnih u inkluzivnim formatima ukazuje na potrebu za unapređenjem primjene Uredbe koja će osigurati jednako učešće svih građana/ki u procesima izrade javnih politika.

U narednom periodu, potrebno je unaprijediti pristupačnost prostorijama u kojima se organizuje javna rasprava, kao i redovno obezbjeđivanje materijala uz upotrebu gestovnog govora, odnosno da tekst nacrtu zakona, odnosno strategije bude dostupan u audiotonskom zapisu ili na Brajevom pismu, kao i jačanje kapaciteta institucija za sprovođenje inkluzivnih javnih rasprava.

VIII RODNA RAVNOPRAVNOST U PROCESU JAVNIH KONSULTACIJA

Rodna ravnopravnost u javnim konsultacijama podrazumijeva da žene i muškarci imaju jednake mogućnosti da učestvuju u procesima izrade zakona, strategija i drugih javnih politika, kao i da se njihovi stavovi i mišljenja ravnopravno uzimaju u obzir. U nastavku je pregled rodne perspektive u odnosu na institute iz Uredbe:

Analizom dostavljenih podataka može se zaključiti da su **10** ministarstava od **25** u 2025. godini koristila rodno senzitivni jezik prilikom objavljivanja javnih poziva za konsultovanje zainteresovane javnosti.

Ovaj podatak pokazuje da ministarstva još uvijek komuniciraju rodno neutralno, tj. da je samo mali broj resora koristio rodno osjetljivi jezik, u javnim pozivima tokom 2025 godine, a čiji primjer treba da slijede sva ministarstva. Ministarstva koja su koristila rodno senzitivni jezik su: Ministarstvo finansija, Ministarstvo pomorstva, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo dijaspora, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvo pravde.

Takođe, utvrđeno je da su se predstavnici/e nevladinih organizacija koje se bave pitanjima rodne ravnopravnosti javili isključivo na javne poziv za izbor predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela Ministarstva ljudskih i manjinskih prava za učešće u izradi akata, Ministarstva ekonomskog razvoja i Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga.

Na osnovu dostavljenih podataka prijavljeno je **80** kvalifikovanih predstavnika/ca NVO u radnim tijelima za sve akte, od čega su **33 žene i 31 muškaraca, dok za 16 predstavnika/ce pol nije preciziran.**

Međutim, na osnovu dostavljenih podataka od **61** uključenih predstavnika/ca nevladinog sektora u rad radnih tijela za izradu zakonskih i strateških dokumenata, **31 je žena i 26 muškaraca**, dok za preostali broj nijesu dostavljeni precizni podaci o polu.⁽⁷⁾

Tokom javnih rasprava o zakonskim i strateškim dokumentima nijesu pristigli prijedlozi i sugestije koji se tiču pitanja rodne ravnopravnosti.

Analizom strukture učesnika javnih rasprava može se zaključiti da je učestvovalo **237 žena i 233 muškaraca**. U javnim raspravama žene su bile naročito prisutne kao predstavnice organa državne uprave, međunarodnih organizacija, medija i nevladinog sektora. Muškarci su bili brojni u okviru privrednog sektora, energetike, tehničkih oblasti, strukovna udruženja i kao predstavnici/ce privatnih preduzeća i sportskih organizacija.

U cilju dobijanja šireg spektra mišljenja tokom pripreme relevantnih javnih politika za rodnu ravnopravnost, neophodno je da sva ministarstva proaktivno uključe nevladine organizacije koji se bave pitanjem rodne ravnopravnosti u svoje procese, jer prethodni podatak pokazuje da osim Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, Ministarstva ekonomskog razvoja i Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga rodna pitanja nijesu bila dovoljno istaknuta i saradnja sa rodnim nevladinim sektorom je izostala.

Podatak o broju uključenih predstavnika/ca nevladinog sektora u rad radnih tijela za izradu zakonskih i strateških dokumenata izražen po polu pokazuje da je učešće muškaraca i žena skoro izjednačeno, tj. da je broj žena u blagoj prednosti kada je u pitanju uključenost predstavnika/ca nevladinog sektora u radna tijela. Međutim, učešće ovih aktera zavisi isključivo od nevladinih organizacija koje ih predlažu za učešće u kreiranju javnih politika.

^[7] U pogledu većeg broja uključenih od prijavljenih kandidata/kinja vidjeti obrazloženje u tački V podtačka II

Ministarstva prilikom objavljivanja zakona i strategija na javnu raspravu treba posebnu pažnju da posvete rodnim aspektima i uspostave saradnju sa rodnim nevladinim sektorom, koji će biti podstaknut da komentariše i da svoj doprinos u izradi javne politike.

Uzimajući u vidu gore naveden podataka može se zaključiti da je učešće oba pola u javnim raspravama skoro izjednačen uz malu prednost muškog pola, te u procentima to iznosi **50,43%** muškaraca i **49,57 %** žena.

Generalno, prethodno ukazuje da se princip rodne ravnopravnosti i dalje nedosljedno primenjuje u procesima izrade javnih politika, te je neophodno uložiti dodatne napore kako bi se osiguralo dosljedno uvažavanje rodne perspektive u svim fazama kreiranja javnih politika.

Međutim, principi rodne ravnopravnosti uzimani su u obzir i kroz učešće strukovnih udruženja i drugih aktera, koji su u okviru svog rada vodili računa o rodnoj senzitivnosti predloženih rješenja, iako nijesu formalno predstavljali organizacije specijalizovane za ovu oblast.

IX ZAKLJUČCI:

- 1. Zadužuju se ministarstva da se pridržavaju odredbi Uredbe o izboru predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija koja propisuje objavljivanje spiska zakona i strategija o kojima će organ u njihovoj pripremi sprovesti javnu raspravu, konsultovanje javnosti u početnoj fazi pripreme zakona, odnosno strategije, sprovođenje javnih rasprava u pripremi zakona i strategija, kao i uključivanje predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela.
- 2. Zadužuju se ministarstva da se pridržavaju odredbe člana 52 Zakona o državnoj upravi, koja propisuje slučajeve u kojima se zakoni i strategije mogu izuzeti iz postupka javne rasprave, uz dužnost da uz predlog zakona ili strategije navedu razloge zbog čega postupak javne rasprave nije potrebno sprovoditi.
- 3. Zadužuju se ministarstva da institute iz zaključka broj 1 propisane Uredbom sprovode i preko portala e-Uprave.
- 4. Zadužuju se ministarstva da uz predlog zakona na mišljenje, Ministarstvu javne uprave dostave izvještaj sa javne rasprave.
- 5. Zadužuju se ministarstva da u skladu sa članom 35 Poslovnika Vlade Crne Gore, Vladi uz prijedlog zakona i strategija dostave i izvještaj sa javne rasprave.
- 6. Zadužuju se ministarstva da inteziviraju saradnju sa predstavnicima/cama nevladinih organizacija u postupku kreiranja svih faza javnih politika.

 7. Zadužuju se Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo dijaspore, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Ministarstvo odbrane, da prilikom narednog donošenja akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji identifikuju službenika koji će biti odgovoran za praćenje sprovođenja svih instituta iz Uredbe o izboru predstavnika/ca nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija.

 8. Zadužuje se Uprava za ljudske resurse da kontinuirano organizuje obuke na temu “Standardi javnog konsultovanja”.

 9. Zadužuju se ministarstva da prilikom organizovanja javne rasprave vode računa da prostorije u kojima se organizuje budu pristupačne licima sa invaliditetom, kao i da omoguće da se javna rasprava sprovede uz upotrebu gestovnog govora, odnosno da tekst nacrtu zakona, odnosno strategije bude dostupan u audiotonskom zapisu ili na Brajevom pismu, ako se tekst nacrtu zakona, odnosno strategije koji je predmet javne rasprave neposredno odnosi na prava, obaveze i pravne interese lica sa poremećajima sluha i govora.

 10. Zadužuju se ministarstva da osiguraju dosljedno uvažavanje rodne perspektive u svim fazama kreiranja javnih politika.